

Predicting the Trend Towards Virtual Space and Internet based on the Emotional Atmosphere of the Family, Problem Solving Strategies and Parental Bond of Second Secondary Students

Narges Rostami ^{1*}, Kowsar Taghizadeh ², Zeinab Parhizkar ²

1. MA, Department of Psychology, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran (Corresponding Author).
2. MA, Department of Psychology, Shiraz Branch, Islamic Azad University, Shiraz, Iran.

Corresponding Author Email: rostaminarges1378@gmail.com

Journal Info:

Volume 2, Issue 2 Autumn 2023
Pages: 14-25

Article Dates:

Receive: 2023/06/03
Accept: 2023/08/08
Published: 2023/09/21

Keywords:

Trend Towards Virtual Space and Internet, Emotional Atmosphere of Family, Problem Solving Strategies and Parental Bond

Today, in the current era, which is called the era of technology, the cyberspace, the main of which is the Internet, has found a special place in every home and family, so that the use of this technology has become inevitable. The Internet and, as a result, the tendency towards the Internet and virtual space is one of the most common variables that can have many consequences for young people. And the parenting of the students of the second secondary level has been done. The research design is of the descriptive category of the correlation type and the statistical population of this research is all students of the second secondary level of Shiraz city who studied in the schools of this city in 1402. In order to carry out the research, a sample of 380 secondary school students of this city were selected by multi-stage cluster sampling from among the secondary schools of this city. This number was determined based on Morgan's table. The research measurement tools include Yang et al.'s (1996) cyberspace and internet orientation questionnaire, Parker et al.'s family bond (PBI), Hepner's PSI problem solving questionnaire, and the family emotional atmosphere scale (AFC) would be The resulting data were analyzed using Pearson's correlation coefficient tests and simultaneous multiple regression method. The results of the research showed that the dimensions of the emotional atmosphere of the family explain nearly 36% of the variance of Internet addiction scores. Also, the dimensions of affection, caressing, encouragement and trust are able to predict participants' Internet addiction in a negative and meaningful way. Problem solving strategies explain nearly 19% of the variance of Internet addiction scores. Also, the confidence style to solve problems in a negative and meaningful way is able to predict participants' Internet addiction. However, the style of avoidance tendency is able to positively and significantly predict the participants' Internet addiction, and parental bonding explains nearly 16% of the variance of Internet addiction scores. Also, the dimension of care is able to predict participants' Internet addiction in a negative and significant way. But extreme support can positively and meaningfully predict participants' Internet addiction. The emotional atmosphere of the family, problem-solving strategies and students' parental bond play an important role in reducing students' Internet addiction. Therefore, addressing family factors such as the emotional atmosphere of the family and the parental bond is of particular importance in reducing socio-psychological disorders.

Article Cite:

Rostami N , Taghizadeh K, Parhizkar Z. (2023). Predicting the Trend Towards Virtual Space and Internet based on the Emotional Atmosphere of the Family, Problem Solving Strategies and Parental Bond of Second Secondary Students, *Psychological Dynamics in Mood Disorders*; 2(3): 14-25

پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم

نرگس رستمی^۱، کوثر تقی زاده^۲، زینب پرهیزکار^۳

۱. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران (نویسنده مسئول).

۲. کارشناسی ارشد، گروه روانشناسی، واحد شیراز، دانشگاه آزاد اسلامی، شیراز، ایران.

✦ ایمیل نویسنده مسئول: rostaminarges1378@gmail.com

اطلاعات نشریه:

دوره ۲، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۲

صفحات: ۲۵-۱۴

تاریخ های مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۰۳/۱۳

پذیرش: ۱۴۰۲/۰۵/۱۷

انتشار: ۱۴۰۲/۰۶/۳۰

واژگان کلیدی:

گرایش به فضای مجازی و اینترنت، جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی

امروزه در عصر حاضر که عصر تکنولوژی نام گرفته است، فضای سایبری که عمده ترین آن شبکه های اینترنتی می باشد در هر خانه و خانواده ای جایگاه خاصی پیدا کرده است به گونه ای که استفاده از این تکنولوژی امری اجتناب ناپذیر گردیده است. اینترنت و به تبع آن گرایش به اینترنت و فضای مجازی از متغیرهای شایع در جهان است که می تواند تبعات فراوانی برای جوانان در پی داشته باشد. پژوهش فوق با هدف پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم انجام گرفته است. طرح پژوهش از مقوله ای توصیفی از نوع همبستگی و جامعه ی آماری این پژوهش کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه دوم شهر شیراز می باشد که در سال ۱۴۰۲ در مدارس این شهر به تحصیل اشتغال داشتند. جهت انجام پژوهش نمونه ای شامل ۳۸۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم این شهر به روش نمونه گیری خوشه ای از میان مدارس مقطع متوسطه این شهر انتخاب شدند. این تعداد بر اساس جدول مورگان تعیین شد. ابزار اندازه گیری پژوهش شامل پرسشنامه پرسشنامه گرایش به فضای مجازی و اینترنت یانگ و همکاران (۱۹۹۶)، پیوند خانوادگی پارکر و همکاران (PBI)، پرسشنامه حل مسئله هینر PSI و مقیاس جو عاطفی خانواده (AFC) می شد. داده های حاصل با استفاده از آزمون های ضریب همبستگی پیرسون و روش رگرسیون همزمان چندگانه ورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که ابعاد جو عاطفی خانواده در کل نزدیک به ۳۶ درصد از واریانس نمرات اعتماد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین ابعاد محبت، نوازش کردن، تشویق و اعتماد به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتماد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. راهبردهای حل مساله در کل نزدیک به ۱۹ درصد از واریانس نمرات اعتماد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین سبک اعتماد به حل مسایل به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتماد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. اما سبک گرایش اجتنابی به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش بینی اعتماد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد و پیوند والدینی در کل نزدیک به ۱۶ درصد از واریانس نمرات اعتماد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین بعد مراقبت به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتماد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. اما حمایت افراطی به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش بینی اعتماد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان نقش مهمی در کاهش اعتماد به اینترنت دانش آموزان ایفا میکند. لذا پرداختن به عوامل خانوادگی مانند جو عاطفی خانواده و پیوند والدینی در کاهش اختلالات اجتماعی و روانی اهمیت خاصی دارد.

استناد به مقاله:

رستمی ن، تقی زاده ک، پرهیزکار ز. (۱۴۰۲). پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم. پویایی روانشناختی در اختلالات خلقی (۳): ۲۵-۱۴

مقدمه

امروزه در عصر حاضر که عصر تکنولوژی نام گرفته است، فضای سایبری که عمده ترین آن شبکه های اینترنتی می باشد در هر خانه و خانواده ای جایگاه خاصی پیدا کرده است به گونه ای که استفاده از این تکنولوژی امری اجتناب ناپذیر گردیده است. صرف نظر از کاربرد وسیع این ابزارها، آنچه امروزه کاربرد وسیعی یافته و بخش وسیعی از فعالیتهای روزمره افراد را پوشش میدهد، اینترنت و به تبع آن گرایش به اینترنت از متغیرهای شایع در جهان است که می تواند تبعات فراوانی برای جوانان در پی داشته باشد (هلت، ۲۰۲۲).

امروز فضای مجازی و اینترنت به عنوان یکی از مظاهر فناوری ارتباطی نوین در زندگی فردی و اجتماعی بشر جایگاهی قدرتمند دارد و جزو لاینفک مناسبات روزمره محسوب می شود به طوری که می توان ادعا کرد برای بسیاری از افراد زندگی بدون آن امکان پذیر نیست یا دست کم مطلوبیتی ندارد. نفوذ کاربردهای تلفن همراه در شئون زندگی پدیده ای جهانی است و در جامعه ما با وجود فروکش کردن تب اولیه استفاده از آن، مقبولیتش به حدی رسیده که مضرات جدی و اساسی این فناوری مدرن را مخفی و نادیده نگه می دارد، مضراتی که در حوزه های متنوع اجتماعی، فرهنگی، رفتاری، روان شناسی، پزشکی، قانونی، جزایی و به آسیب زایی می پردازد و با کمی دقت و موشکافی می توان به دامنه تاثیر نامطلوب آن پی برد (قراقرزولو و بهاری، ۱۴۰۰).

بی شک، اینترنت پیش از انقلاب صنعتی جدید است و اکنون در اوج قله انقلاب صنعتی دیجیتالی قرار دارد. بسیاری از روان شناسان در این مسأله تردید دارند که آیا واقعا واژه اعتیاد برای توصیف زمانی که مردم وقت زیادی را صرف استفاده از اینترنت می کنند، واژه مناسبی است. اعتیاد پدیده ای است که از زمان های گذشته، انسانها در جوامع گوناگون با مفهوم آن آشنا بوده اند. در حال حاضر، با تغییر تدریجی شیوه زندگی به موازات پیشرفتهای علمی و فن آوری و افزایش غیر قابل تردید سطح شعور و آگاهی مردم موضوع گرایش به فضای مجازی و اینترنت در زمینه های گوناگون به وجود آمده و مشاهده می گردد (بابایی مطلق، ۱۴۰۱).

بی شک رشد روزافزون اینترنت فواید و اهمیت غیر قابل انکاری دارد. چندان که در دوران حاضر، نقش محوری اینترنت چنان اساسی است که بدون آن امکان برنامه ریزی، توسعه و بهره وری در زمینه های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و علمی در جهان آینده امکان پذیر نخواهد بود. اینترنت به عنوان رسانه ای قوی و تکنولوژی چند رسانه ای، اکثر نیازهای بنیادین بشر را تأمین می کند و همین مسأله موجب کشش افراد برای تأمین نیازهایشان به دنیای مجازی است (بای، کیو و واین، ۲۰۲۳).

یکی از عواملی که ممکن است با گرایش به فضای مجازی و اینترنت ارتباط تنگاتنگی داشته باشد جو عاطفی خانواده^۱ می باشد. در حقیقت یکی از عوامل تاثیرگذار بر رفتار و شخصیت فرزندان، فضای عاطفی خانواده است که در صورت توجه کردن به نیازهای روانی و زیستی فرزندان مشکلات رفتاری کمتر و شخصیت منعطف تری در زندگی خواهند داشت و فرزندان بحران های رشدی و روانی کمتری را تجربه خواهند کرد. جو عاطفی خانواده^۲ است. خانواده نخستین محیط اجتماعی است که کودک را تحت سرپرستی و مراقبت خود قرار می دهد. این محیط بیش از محیط های دیگر در رشد و تکامل فرد تاثیر دارد و کودک را بیش از این که از اوضاع اجتماعی خارج از خانه متاثر شود، تحت تاثیر قرار می دهد. در این محیط کودک آرزوها و نیازهای خود را برآورده می سازد و از طریق رفتارها و روابط با والدین به راه و رسم زندگی آشنا می شود و درس مهر و قهر، محبت و خشونت، سازگاری و ناسازگاری، تعاون و تنازع، وظیفه شناسی و فرار از مسئولیت را فرا می گیرد (اکرامی و ثمری، ۱۴۰۰).

در این راستا نتایج حاصل از پژوهشی نشان داد که هر چه جو عاطفی خانواده نا مساعد تر باشد. به احتمال بیشتری جوانان به دنبال ایجاد ارتباط و گذران وقت در شبکه های اجتماعی اینترنتی هستند (جمشیدی و بیدی، ۱۳۹۵).

یکی از متغیرهای مرتبط با استفاده افراد از اینترنت، راهبرد حل مسأله^۳ است. حل مسأله شامل پنج گام است: ادراک خویشتن؛ تعریف مسأله؛ تهیه فهرستی از راهحلهای مختلف؛ تصمیمگیری درمورد مناسبترین راهحل و امتحان کردن راهحل انتخابی. افراد در هنگام برنامه ریزی برای مواجهه با مشکلات زندگی از حل مسأله استفاده میکنند. این فرآیند سبب میشود که توجه، ادراک، حافظه و سایر فرآیندهای پردازش اطلاعات به صورت هماهنگ برای دستیابی به هدف برانگیخته شوند. بنابراین، مهارت حل مسأله حتی درمورد تکالیف و مسائلی که ساختار روشن و تعریف شدهای دارند، به عنوان یکی از پیچیده ترین شکل های رفتار آدمی تلقی می شود (حضرت بگی، عسگری، مکوندی و کرایبی، ۱۴۰۱). علاوه بر این، آثار پیشگیرانه و درمانی حل مسأله بر بهبود و کارآمدی توانشهای مقابله با رویدادهای آسیبزا مورد تأیید قرار گرفته است (مسر، عامرمان و تیتیز، ۲۰۱۸). حل مسأله یک مهارت ضروری برای زندگی در عصر حاضر است. حل مسأله به فرآیندی اطلاق می شود که رفع موانع و دستیابی افراد به خواسته هایشان را تسهیل می

¹ Willingness to the Internet

² Holt

³ Bai , Qu & Yin

⁴ The emotional atmosphere of the family

5- Family interaction patterns

⁶ Problem solving strategy

⁷ Messer, E.P., Ammerman, R.T., Teeters,

نماید. مهارت های حل مسأله کارکردهای مختلفی دارند. این مهارت فرآیند فکری منطقی و نظام مندی است که به فرد کمک می کند هنگام رویارویی با مشکلات راه حل های مختلفی را جستجو کند و سپس بهترین راه را برگزیند و به اجرا در آورد (آربگ، توکات و اوزتورک، ۲۰۲۳).

یکی دیگر از عواملی که ممکن است پیش بینی کننده گرایش به فضای مجازی و اینترنت باشد پیوند والدینی است. پیوند والدینی به نوع و چگونگی تعامل کودک با والدین اطلاق می شود که همپوشی بالایی با دلبستگی دارد (گانگ، ژو و وانگ، ۲۰۲۳). دلبستگی مفهومی است که اولین بار توسط جان بالبی مطرح شد و اشاره دارد به پیوند عاطفی و عشقی نوزاد با کسی که از او حمایت می کند. این پیوند مبتنی بر تعاملات اجتماعی است. دلبستگی زمانی ایجاد می شود که یک بزرگسال اولیه (معمولاً مادر) که به کودک توجه می کند و به او تجلیات و بیان صورت، تماس چشمی و تماس های جسمی حین تغذیه نوزاد پاسخ می دهد. کارنزالفنونان کرد که یک رابطه علی-معلولی میان الگوی دلبستگی تجربه شده در کودکی و سبک دلبستگی بالغین وجود دارد. مطالعات نشان می دهد که رفتارهای سرد والدینی و محافظت بیش از حد والدین موجب اختلالات روانی در نوجوانان می شود و در آینده بر نوع رابطه آنها با همسرانشان تاثیر خواهد گذاشت (امینی و آزرمی، ۱۴۰۲).

پیوندهای والدینی یکی از شیوه های پرورش فرزند است که شامل سه عامل مراقبت، حفاظت افراطی و استبداد مادرانه و پدرانه است. به عبارتی، پیوندهای والدینی به ارزیابی فرزند از کیفیت و چگونگی دلبستگی خویش به والدین اشاره دارد. این عوامل عبارتند از: ۱- مراقبت مادرانه و مراقبت پدرانه؛ این عامل به روابط مثبت و مطلوب مادر و پدر با فرزند مربوط میشود، بدین معنی که مادر و پدر رابطه ی گرم و صمیمی با فرزند خود دارند (کید، پراساد و فری، ۲۰۲۳).

حفاظت افراطی مادرانه و حفاظت افراطی پدرانه؛ این عامل که نشان دهنده حفاظت بیش از حد پدر و مادر از فرزند میباشد و ۳- استبداد مادرانه و استبداد پدرانه؛ در این عامل، مادر و پدر حس خود مختاری و استقلال فرزند خویش را تشویق نمیکند (کندلر، میر و پرسکات، ۲۰۰۴).

پیوند والدینی به عقیده بالبی (۲۰۰۵) ۵ پیوندی بسیار متداول و مؤثر در روابط انسانی بوده و نقش مهمی در رشد شخصیت و کارکردهای روان شناختی دوران بزرگسالی ایفا می کند (پارکر، باررت و هیکی، ۱۹۹۳). با این حال، عوامل و ترکیب های مختلف پیوند والدینی، نتایج و پیامدهای روان شناختی متفاوتی به دنبال دارد و در این زمینه، پیوند پدرانه و مادرانه با فرزند به طور جداگانه و از طریق مسیرهای رشدی متفاوت بر اعتماد به خود تأثیر می گذارد. به طوری که در ارتباط با پیوند مادرانه با فرزند، پژوهشگرها معتقدند که اگر مادرها در حفاظت از فرزندانشان افراط کنند، فرزندان با اعتماد به خود پایین پرورش خواهند داد (امبری نژاد و صادقی، ۱۴۰۰).

برای تبیین نظری "گرایش به اینترنت" به نظریه های یادگیری اجتماعی، نظریه کنترل اجتماعی، نظریه رفتاری، نظریه بیولوژیکی و نظریه سازه گرایی اجتماعی" توجه شده است. از دیدگاه نظریه یادگیری اجتماعی، پدیده های اجتماعی به طور عمده ناشی از تجاربی است که بر پایه یادگیری نیابتی و مشاهده رفتار دیگران و پیامدهای آن شکل می گیرد. در مرکز این نظریه فرایند الگو سازی قرار دارد که در آن شخص رفتاری معرفتی و اجتماعی دیگران را با مشاهده، چه به طور تصادفی و چه آگاهانه یاد می گیرد. بر اساس این نظریه، وسایل ارتباطی جدید، الگوهای ارتباطی جدیدی به کاربران معرفی می کنند و کاربران نیز با مشاهده این الگوهای جدید رفتاری را یاد می گیرند (والا، ۲۰۲۱).

بر اساس نظریه کنترل اجتماعی هیرشی، عاملی که باعث جلوگیری از رفتارهای انحرافی نوجوانان و جوانان می شود، پیوند اجتماعی است. به اعتقاد هیرشی، پیوندهای اجتماعی دارای چهار عنصر اصلی دلبستگی، تعهد، مسئولیت و اعتقاد است. ضعف هر یک از چهار عنصر در فرد می تواند موجب بروز رفتارهای انحرافی او شود (شفازاده، ۱۳۹۸).

نظریه رفتاری بر پایه مطالعات بی. اف. اسکینر راجع به شرطی شدن عامل یا کنشگر است. بر اساس این نظریه فرد برای دریافت پاداش وارد اینترنت می شود. پاداش هایی که فرد از این رفتار می گیرد، فرار از واقعیت، رسیدن به عشق و سرگرمی های زیاد است و چنانچه در زمان های آتی نیز به این پاداش ها نیاز داشته باشد، احتمالاً به اینترنت روی خواهد آورد. در نتیجه این روند تقویت شده و چرخه همچنان ادامه پیدا می کند (مولی زاده، ۱۳۹۸).

بر پایه نظریه بیولوژیکی، عوامل ارثی و مادرزادی و یا اختلالات شیمیایی در مغز و فرارسانه ها، دلایل اصلی روی آوردن فرد به اعتیادند. از نظر این دیدگاه، وجود برخی کروموزوم ها، هرمون ها و مواد زائد و یا فقدان مواد شیمیایی لازم و مشخص و فرارسانه هایی که فعالیت مغز و سایر دستگاه های

8 Arbağ, Tokat & Özöztürk

9 Parental bonding

1 Gong, Zhou & Wang

0

1 . Bowlby

1

4. Karnez

1 Kidd, Prasad & Frey

3

1 Kendler, K. S., Myers, J., & Prescott

4

2 Bowlby

3 Parker, Tupling, and Brown,

4 Protectiveness

1 Walaa

8

عصبی را تنظیم می کنند، در بروز اعتیاد در فرد موثرند. از این نظر روش های چندی وجود دارد که طی آن استفاده از اینترنت احتمالاً باعث تحریک این فرایند عصبی- بیولوژیکی می شود. با انجام پژوهش هایی در مورد گرایش به فضای مجازی و اینترنت اهمیت این مبحث مهم در دانش آموزان آشکار می شود و امید است تا با بررسی آن با عوامل مختلف راهکارهایی لازم در جهت داشتن جامعه ای سالم برداشته شود.

همچنین در سال های اخیر استفاده از بازی های مجازی و شبکه ها در جمعیت جوان رشد فزاینده ای داشته است. با در نظر گرفتن مطالب فوق و عدم وجود تحقیقات جامع که بتوان در جهت بهبود زندگی دانش آموزان به راهکارهای مناسب رسید و از طرفی به دلیل این که در خصوص بررسی متغیرهای جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی صورت نگرفته است، با جستجوهای که به عمل آمده به رغم اهمیت موضوع، پژوهش کمی به ویژه در ایران در این زمینه و با ابعادی که در این طرح مطرح شده، صورت گرفته است، بنابراین نتایج این طرح می تواند از نوآوری و بداعت خاصی برخوردار باشد و نه تنها زمینه پژوهش های محلی، ملی و بین فرهنگی را فراهم آورد، بلکه به سیاست گذاری ها و برنامه ریزی های کاربردی منتهی شود، که بر اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش بیش از پیش صحنه می گذارد. از آنجا که تاکنون پژوهشی با عنوان پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم (در داخل یا خارج از کشور) صورت نگرفته است، پژوهش حاضر با اهمیت و ضرورتی ویژه انجام شد.

روش پژوهش

تحقیق فوق از مقوله ی تحقیقات توصیفی از نوع همبستگی می باشد که به پیش بینی گرایش به فضای مجازی و اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم می پردازد. جامعه ی آماری این پژوهش کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه دوم می باشد که در سال ۱۴۰۲ در مدارس این شهر به تحصیل اشتغال داشتند. نمونه این پژوهش شامل ۳۸۰ نفر از دانش آموزان مقطع متوسطه دوم بودند که به روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از میان کلیه مدارس مقطع متوسطه دوم انتخاب شدند. این تعداد بر اساس جدول مورگان تعیین شد.

ابزار اندازه گیری پژوهش

ابزار اندازه گیری در این پرسشنامه به قرار زیر می باشد:

پرسشنامه گرایش به فضای مجازی و اینترنت

این مقیاس شامل ۲۰ سوال است که توسط یانگ و همکاران (۱۹۹۶) تهیه و اعتبار یابی شده است. این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرت می باشد که از گزینه همیشه تا هرگز و از امتیاز ۱ تا ۶ نمره گذاری شد. پایایی این پرسشنامه توسط قدم پور، مهدیانی، پادروند، امرایی و سوری (۱۳۹۸) با آزمون آلفای کرونباخ با استفاده از نرم افزار بالای SPSS بدست آمد که مقدار آن ۰/۷۸ گزارش داده شد. در پژوهش حاضر نیز پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ اندازه گیری شد که مقدار آن ۰/۸۲ گزارش گردید که نشان دهنده پایایی مطلوب پرسشنامه می باشد.

مقیاس جو عاطفی خانواده (AFC)

این مقیاس توسط هیل برن، بی. (۱۹۶۴)، نقل از موسوی شوشتری و همکاران، (۱۳۷۶) به منظور سنجش میزان مهرورزی در تعاملات کودک- والدین ساخته شده است. این مقیاس دارای ۸ خرده مقیاس (محبت، نوازش کردن، تجربه های مشترک، هدیه دادن، تشویق، اعتماد و احساس امنیت)، می باشد. کل مقیاس جو عاطفی خانواده شامل ۱۶ سؤال است که هر دو سؤال دربرگیرنده یک خرده مقیاس است. سوال های فرد مربوط به رابطه احساس آزمودنی نسبت به پدر و سوال های زوج بیانگر همان رابطه و احساس نسبت به مادر می باشد. در تحقیق کوتی و همکاران (۱۳۸۶) برای تعیین روایی همزمان مقیاس فوق از پرسشنامه ملاکی (AFC) استفاده شده است که ضریب روایی پرسشنامه ۶۷٪ به دست آمد. در تحقیق عسگری، صفرزاده و قاسمی مفرد (۱۳۹۰) نیز برای بررسی همسانی درونی مقیاس جو عاطفی خانواده از روشهای آلفای کرونباخ، تصنیف و گاتمن استفاده شد که به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۷۷ و ۰/۷۷ به دست آمد که نشاندهنده پایایی قابل قبول این مقیاس است.

1 . Affective Family Climate Scale

9

2 . Hilburn,

0

پرسشنامه حل مسئله هیپنر PSI

پرسشنامه حل مسئله توسط هیپنر و پترسن (۱۹۸۲) برای سنجش درک پاسخ دهنده از رفتارهای حل مسئله شان ۳۵ ماده دارد که برای اندازه‌گیری چگونگی واکنش افراد به مسائل روزانه شان طراحی تهیه شده است.

پرسشنامه حل مسئله بر مبنای چرخش تحلیل عاملی دارای ۳ زیر مقیاس مجزا است:

اعتماد به حل مسائل PSC با ۱۱ عبارت، سبک گرایش - اجتناب AA با ۱۶ عبارت، کنترل شخصی PC با ۵ عبارت.

نمره گزاری پرسشنامه بدین صورت است که از گزینه کاملاً مخالفم تا گزینه کاملاً موافقم نمره گزاری از ۱ تا ۶ می‌باشد.

پرسشنامه حل مسئله با چندین نمونه از آزمودنی‌ها تنظیم و آزمایش شده است. آن همسانی درونی نسبتاً بالایی با مقادیر آلفایی بین ۰٫۷۲ تا ۰٫۸۵ در خرده مقیاس‌ها ۰٫۷۲، PC، ۰٫۸۴، AA و ۰٫۸۵، PSC و ۰٫۹۰ برای مقیاس کلی دارد. (هیپنر و پترسن ۱۹۸۲). روایی آزمون نشان داد که ابزار سازه‌هایی را اندازه‌گیری می‌کنند که مربوط به متغیرهای شخصیتی و به طور قابل ملاحظه‌ای مرکز کنترل هستند (هیپنر و پترسن ۱۹۸۲). پایایی بازآزمایی نمره کل پرسشنامه در فاصله دو هفته در دامنه‌ای از ۰٫۸۳ تا ۰٫۸۹ گزارش شده که بیانگر این است که پرسشنامه حل مسئله ابزاری پایا برای سنجش توانایی حل مسئله است. این پرسشنامه توسط رفعتی و با راهنمایی خسروی در سال ۱۳۷۵ ترجمه و برای اولین بار در ایران استفاده شد (خسروی و همکاران ۱۳۷۷) آلفای کرونباخ به دست آمده در تحقیق خسروی، درویزه و رفعتی (۱۳۷۷) و در تحقیق بذل (۱۳۸۳) بر طبق جدول زیر گزارش شده است که در حد قابل قبولی است. همچنین در پژوهش راستگو و همکاران (۱۳۸۹) پایایی این پرسشنامه بر اساس دوبار اجرا در فاصله دو هفته بین ۰٫۸۳ تا ۰٫۸۹ گزارش شده است. با توجه به ضریب آلفای بدست آمده (اعتماد به نفس در حل مسئله ۰٫۸۵٪، استقبال یا اجتناب از فعالیت‌های حل مسئله ۰٫۸۴٪ و کنترل هیجانات و رفتار حین حل مسئله ۰٫۷۲٪) عامل‌ها از سازگاری درونی مطلوب و قابل قبولی برخوردار بودند. با توجه به اینکه پرسشنامه به زبان انگلیسی بود محقق آن را با کمک یکی از متخصصان زبان ترجمه کرد سپس با کمک همکاران چندین بار تصحیح و در بین ۱۰۰ نفر از دانشجویان اجرا کرد که ضریب آلفای ۰٫۸۰٪ برای اعتماد به نفس در حل مسئله، ۰٫۷۸٪ برای استقبال یا اجتناب از فعالیت‌های حل مسئله و ۰٫۷۰٪ برای کنترل هیجانات و رفتار حین حل مسئله به دست آمده است.

پرسشنامه پیوند خانوادگی پارکر و همکاران (PBI)

پرسشنامه پیوند خانوادگی (PBI) توسط پارکر، تاپلینگ و بران در سال ۱۹۷۹ ساخته شده است که از ۲۵ گویه و ۲ خرده مقیاس مراقبت (۱۲ سوال) و حمایت افراطی (۱۳ سوال) تشکیل شده است که به منظور سنجش پیوند خانوادگی بکار می‌رود. پرسشنامه پیوند خانوادگی (PBI) با ضریب پایایی برای خرده مقیاس مراقبت ۰٫۸۸/ و برای خرده مقیاس حمایت افراطی ۰٫۷۴/ به روش دو نیمه کردن، همسانی درونی بسیار خوبی دارد. PBI همچنین با ضریب همبستگی بازآزمایی با طول مدت ۳ هفته رای خرده مقیاس توجه ۰٫۷۶/ و برای خرده مقیاس حمایت افراطی ۰٫۶۳/ ثبات خوبی دارد. PBI روایی همزمان خوبی دارد، همبستگی معناداری با قضاوت‌های درجه بندی مستقل، توجه و حمایت افراطی والدین دارد. روی هم رفته توجه و حمایت مادران نسبت به توجه و حمایت پدران بیشتر معنادار بود.

در بررسی‌های اولیه اعتبار آزمون توسط پارکر از طریق آلفای کرونباخ برای زیرمقیاس مراقبت، ۰٫۶۲ تا ۰٫۶۳/ و برای مقیاس بیش از حد حمایت‌کنندگی ۰٫۶۶ تا ۰٫۸۷/ بدست آمد. نمرات بالا در بعد بیش از حد حمایت‌کنندگی و نمرات پایین در بعد مراقبت به پیوند مشکل‌دار اشاره دارد. PBI دارای روایی همگرایی بالایی است (۰٫۸۱/ و از حالات خلقی مستقل است (شایقیان و همکاران، ۱۳۹۰). مولفین این پرسشنامه پایایی بازآزمایی سه هفته‌ای را به میزان ۰٫۷۶/ و ۰٫۸۳/ به ترتیب برای مقیاسهای محافظت و مراقبت، گزارش کرده‌اند. روایی این آزمون برای مقیاس مراقبت ۰٫۷۶/ و برای محافظت ۰٫۶۳/ گزارش شده است. آلفای کرونباخ مراقبت والدین ۰٫۹۳/، محافظت والدین ۰٫۸۷/ از سوی مولفین ذکر شده است (نریمانی و همکاران، ۱۳۸۸).

آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش نریمانی و همکاران (۱۳۸۸) برای مقیاس مراقبت ۰٫۷۴/ و برای محافظت ۰٫۷۸/ بدست آمد. در بررسی کفایت روانسنجی نسخه‌ی انگلیسی و مقایسه‌ی آن در جمعیت هلندی این پرسشنامه را با اعتبار و پایایی قابل قبولی ارزیابی کردند (آریندل و همکاران، ۱۹۸۹). در بررسی اعتباریابی نسخه‌ی ژاپنی، ساختار عاملی را مشابه نمونه‌های استرالیایی گزارش کرده و پایایی آن را در حد مطلوب ارزیابی کرده‌اند (کیتامورا و سوزوکی، ۱۹۹۳). در تحقیقی که در پاکستان انجام شد، اعتبار و پایایی قابل قبولی از سوی پژوهشگران این تحقیق گزارش شده است (کووادیر و همکاران، ۲۰۰۵). طبق نتایج بدست آمده از تحلیل عاملی به شیوه‌ی مولفه‌های اصلی این پرسشنامه در ایران، نتایج از یک وضعیت محتوایی چهار عاملی حمایت کرده و اعتبار و پایایی (دامنه ۰٫۷۲ تا ۰٫۸۵/ و این پرسشنامه در حد مطلوبی گزارش شده است (بهزادی، ۱۳۹۰).

یافته‌های پژوهش

داده‌های خام بعد از جمع‌آوری با نرم‌افزار SPSS در دو سطح توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در سطح توصیفی به محاسبه شاخص‌هایی نظیر میانگین و انحراف استاندارد نمرات پرداخته شد و در سطح استنباطی با استفاده از آزمون‌های تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی

کنترل شخص	۰/۳۰**	۰/۳۹**	۰/۴۴**	۰/۶۰**	۰/۴۸**	۰/۴۷**	۰/۴۹**	۰/۳۱**	۰/۳۰**	۰/۳۹*	۱
ی											
مراقبت	۰/۳۱**	۰/۲۶**	۰/۴۲**	۰/۲۷**	۰/۳۴**	۰/۳۸**	۰/۲۳**	۰/۳۷**	۰/۲۲**	۰/۲۰**	۱
حمایت افراطی	۰/۲۲**	۰/۲۶**	۰/۲۶**	۰/۲۵**	۰/۵۵**	۰/۴۱**	۰/۵۴**	۰/۲۱**	۰/۲۰**	۰/۲۰**	۱
اینترنت	۰/۳۳**	۰/۴۱**	۰/۳۴**	۰/۳۴**	۰/۴۳**	۰/۳۴**	۰/۴۲**	۰/۲۱**	۰/۲۶**	۰/۲۶**	۱
ت	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

$P \leq 0.01^{**}$ $P \leq 0.05^*$

جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول شماره ۳ آمده است. با توجه به جدول ۳ همانگونه که مشاهده می شود میزان R برابر ۰/۶۰۲ و میزان R² برابر ۰/۳۶۳ می باشد. به عبارتی ابعاد جو عاطفی خانواده در کل نزدیک به ۳۶ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین ابعاد محبت، نوازش کردن، تشویق و اعتماد به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد.

جدول ۳. آزمون رگرسیون جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس جو عاطفی خانواده

متغیر ملاک: اعتیاد به اینترنت							
متغیر پیش بین	R	R ²	F	P	β	T	P
محبت					-۰/۳۴۵	۳/۷۸۶	۰/۰۰۱
نوازش کردن					-۰/۲۴۳	۲/۷۸۹	۰/۰۰۵
تایید گفتار					-۰/۱۴۳	۱/۷۶۵	۰/۱۳۳
تجربه های مشترک	۰/۶۰۲	۰/۳۶۳	۶۵/۴۴۲	۰/۰۰۱	-۰/۱۱۰	۱/۲۲۴	۰/۱۶۵
هدیه دادن					-۰/۱۰۰	۱/۰۹۸	۰/۱۷۸
تشویق					-۰/۳۷۵	۴/۱۱۲	۰/۰۰۱
اعتماد					-۰/۴۱۱	۴/۴۵۳	۰/۰۰۱
احساس امنیت					-۰/۰۹۸	۱/۰۰۰	۰/۱۹۰

جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس راهبردهای حل مساله از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول شماره ۴ آمده است. با توجه به جدول ۴ همانگونه که مشاهده می شود میزان R برابر ۰/۴۳۹ و میزان R² برابر ۰/۱۹۲ می باشد. به عبارتی راهبردهای حل مساله در کل نزدیک به ۱۹ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین سبک اعتماد به حل مسایل به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. اما سبک گرایش اجتنابی به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد.

جدول ۴. آزمون رگرسیون جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس راهبردهای حل مساله

متغیر ملاک: اعتیاد به اینترنت							
متغیر پیش بین	R	R ²	F	P	β	T	P
اعتماد به حل مسایل					-۰/۴۱۱	۴/۸۷۵	۰/۰۰۱
سبک گرایش - اجتناب	۰/۴۳۹	۰/۱۹۲	۳۲/۱۸۵	۰/۰۰۱	۰/۲۸۷	۳/۳۲۳	۰/۰۰۱
کنترل شخصی					-۰/۱۱۲	۱/۳۲۳	۰/۰۹۸

جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس پیوندوالدینی از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول شماره ۵ آمده است. با توجه به جدول ۵ همانگونه که مشاهده می شود میزان R برابر ۰/۴۰۰ و میزان R² برابر ۰/۱۶۰ می باشد. به عبارتی پیوندوالدینی در کل نزدیک به ۱۶ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین بعد مراقبت به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد.

جدول ۵. آزمون رگرسیون جهت پیش بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس پیوندوالدینی

متغیر ملاک: اعتیاد به اینترنت							
متغیر پیش بین	R	R ²	F	P	β	T	P
مراقبت	۰/۴۰۰	۰/۱۶۰	۲۶/۴۴۵	۰/۰۰۱	-۰/۳۲۵	۳/۴۵۳	۰/۰۰۱
حمایت افراطی					۰/۲۴۴	۲/۶۷۸	۰/۰۰۵

همانگونه که مشاهده شد نتایج نشان داد ابعاد جو عاطفی خانواده در کل نزدیک به ۳۶ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین ابعاد محبت، نوازش کردن، تشویق و اعتماد به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. در راستای تبیین این یافته ها باید گفت در خانواده های سالم، ارتباطات باز و خودانگیخته وجود دارد. در چنین خانواده ها بی بحث هایی گسترده و در رابطه با موضوعات مختلف صورت می گیرد. آرزوها، افکار و احساسات فرزندان مورد توجه قرار می گیرد. در چنین خانواده هایی است که فرزندان احساس می کنند که مورد پذیرش والدین هستند و توسط آنها درک می شوند. والدین نیز در چنین خانواده ها بی بیشتر در مورد عواطف و احساساتشان صحبت می کنند و این مسأله نیز فرزندان را در ایجاد ارتباطات وسیع تر ترغیب می کند. تمام این موارد می تواند دلیلی بر افزایش بلوغ عاطفی باشد در چنین خانواده هایی باشد. اختلالات روانی یا بین تر این خانواده ها در تحقیقات متعدد تأیید شده است.

بامریند (۱۹۶۶)، به نقل از الوود و اشراذر (۱۹۹۸) معتقد است که خانواده های با گفت و شنود بالا تمایل دارند که فرزندی با مهارت های اجتماعی، قدرت حل مسأله و توانایی رهبری بالا تربیت کنند. خانواده های با گفت و شنود بالا معمولاً ارتباطاتی باز در خانواده ایجاد می کنند. آنها مخالفت ها و ابراز احساسات را تشویق می کنند که این امر لذت از ایجاد ارتباطات باز و وسیع با دیگران و درگیر شدن در این ارتباطات را به دنبال دارد. مطالعات دیگر نیز تأثیر کیفیت ارتباطات خانواده را بر وسعت و کیفیت ارتباطات اجتماعی فرزندان معنادار لحاظ کرده اند. بنابر یافته تحقیق حاضر و همچنین نتایج تحقیقات پیشین، تأثیر خانواده خوب بر ارتباطات اجتماعی و حالات روانشناختی فرزندان بارز و قوی قلمداد می شود. در نتیجه، جهت پرورش فرزندی با قابلیت های اجتماعی بالا، ایجاد ارتباطات باز و وسیع در خانواده و ارزش قائل شدن برای نظرات و تفکرات فرزندان ضروری به نظر می رسد.

همچنین میتوان گفت که اعضای خانواده های سالم از برنامه روزانه یکدیگر در مقایسه با دیگر گونه های خانواده اطلاع بیشتری دارند و در مقابل اعضای خانواده های غیرسالم از برنامه روزانه دیگر اعضای خانواده کمتر اطلاع دارند. در تبیین این موضوع می توان این چنین تحلیل کرد که مطابق مدل فرایند و محتوای خانواده، خانواده های سالم از مهارت ارتباطی و انسجام عاطفی بالاتری در مقایسه با خانواده های غیرسالم برخوردارند. این قابلیت در میان اعضای خانواده های سالم موجب می گردد تا اطلاعات بیشتری میان اعضای خانواده مبادله گردد. مطابق نظر السون (۱۹۹۹۰) خانواده هایی که دارای انسجام عاطفی مناسبی با یکدیگر هستند، میزان اطلاع مشترک آن ها بیشتر است و نسبت به برنامه یکدیگر مطلع تر هستند. در همین راستا صادقی و همکاران (۱۳۸۸) نشان می دهند که سبک والدگری تأثیر معناداری بر شکل گیری انواع خود نزد فرزندان دارد. ماینل و هرینگشو (۲۰۰۷) نیز در مطالعه خود بر این نکته تأکید دارند که والدگری مثبت توأم با ارتباط مثبت است و این قاعده است که موجب درک متقابل میان والدین و فرزندان می گردد. این فرایند علاوه بر این که موجب درک متقابل اعضای خانواده از یکدیگر می شود، می تواند باعث رشد ابعاد مختلف روان شناختی به خصوص پختگی عاطفی آن ها نیز گردد. بدین ترتیب با توجه به قابلیت خانواده های سالم به لحاظ مهارت های ارتباطی و انسجام عاطفی مناسب، فرصت تبادل اطلاعات مهیا می گردد و در نتیجه اعضای این گونه خانواده ها از برنامه ها و احساسات و افکار یکدیگر مطلع تر خواهند بود و گرایش کمتری به اینترنت داشته باشند.

همانگونه که مشاهده شد نتایج نشان داد راهبردهای حل مسأله در کل نزدیک به ۱۹ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین سبک اعتماد به حل مسایل به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. اما سبک گرایش اجتنابی به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. حل مسأله، مهارت مقابله ای و عملی است که موجب افزایش حرمت خود می شود و با سازش یافتگی شخصی خوب ارتباط دارد و شامل پنج گام: ادراک خویشتن، تعریف مسأله، تهیه فهرستی از راه حل های مختلف، تصمیم گیری در مورد مناسب ترین راه حل و امتحان کردن راه حل انتخابی است. به طور کلی حل مسأله به فرایند شناختی - رفتاری - ابتکاری فرد اطلاق میشود که بوسیله آن فرد می خواهد راهبردهای موثر سازگارانۀ مقابله ای برای مشکلات روزمره را تعیین، کشف یا ابداع کند. به عبارت دیگر حل مسأله راهبرد مقابله ای مهم است که توانایی و پیشرفت شخصی و اجتماعی را افزایش و تنیدگی مشکلات روانی را کاهش میدهد (دزوریلا و شیدی، ۱۹۹۲). رابطه ی سبک های گوناگون حل مسأله با سلامت عمومی، افسردگی، انگیزه ی پیشرفت، پریشانی روان شناختی

تندگی و سازگاری روان شناختی بررسی شده است (وایت فیلد ، آلاپر و ویگینز ، ۲۰۰۴ ، بیکر ، ۲۰۰۳ ، کسیدی، ۲۰۰۲؛ پا کنهام ، ۱۹۹۹ ؛ محمدی و صاحبی، ۲۰۰۲؛ بابا پور خیرالدین و اژه ای، ۲۰۰۳).

کنار آمدن و سازگاری موفقیت آمیز با محیط اجتماعی مستلزم مجموعه ای از مهارت های حل مساله بین فردی است . مهارت های حل مساله بطور مستقیم به مساله سازگاری مربوط میشود . از طرف دیگر ، نقص در مهارت های حل مساله منجر به اختلال های گوناگونی از جمله : افسردگی ، نابسامانی ، مشکلات مربوط به ازدواج و تربیت فرزند و روابط نادرست بین فردی میگردد . یکی از جنبه های مهم هوش هیجانی ، بهره گیری از توانش های هیجانی برای حل مساله است . فرآیند های حل مساله شامل روش هایی است که فرد برای مهار و نظم جویی هیجان ها و افکار به کار می برد و از طریق آن ها رفتار و فعالیت های خود را در محیط های اجتماعی و غیر اجتماعی هدایت میکند.

در راستای یافته های فوق بایست گفت سبک اجتنابی بعد دیگری از سبکهای حل مساله است که دارای کارکرد نامناسب است و با طفره رفتن و مسامحه، منفعل بودن یا عدم فعالیت و وابستگی مشخص میشود. افرادی که در این بعد نمره بالایی میگیرند، ترجیح میدهند به جای مواجه شدن با مساله از آن اجتناب کنند و پیدا کردن راه حل را به تعویق اندازند. آنان منتظر میشوند تا مساله توسط دیگران حل شود و تلاش میکنند مسئولیت حل مسائل خود را به دوش دیگران بیندازند. حل مساله منطقی یکی از ابعاد سازنده حل مسئله است که به منطقی آگاهانه و نوام یافته و کاربرد مناسب مهارتهای حل مساله سازگاران و کارآمد اشاره میکند. مهارت حل مسئله منطقی شامل خرده مهارتهای تعریف مشکل، تولید و ارائه راه حلهای ماتلف، تاملگیری، اجرای راه حل و نوارت و بازبینی دقیق پیامدهای آن و ارزیابی راه حل میشود.

از دیگر نتایج این پژوهش این بود که پیوندوالدینی در کل نزدیک به ۱۶ درصد از واریانس نمرات اعتیاد به اینترنت را تبیین می کند. همچنین بعد مراقبت به صورت منفی و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد. اما حمایت افراطی به صورت مثبت و معناداری قادر به پیش بینی اعتیاد به اینترنت شرکت کنندگان میباشد.

در رابطه با رابطه منفی بین سبک مراقبت با اعتیاد به اینترنت باید گفت که کسانی که با سبک مراقبت رشد میکنند ارتباطشان بر اساس اعتماد، صمیمیت، گرمی، گویایی و تعادل توصیف می شود. افراد دارای سبک مراقبت از سطح بالایی از عزت نفس برخوردار هستند. افراد دارای سبک مراقبت، در موقع تکیه کردن به دیگران و همچنین وابستگی دیگران به او احساس راحتی دارند. کولین و رد (۱۹۹۴) مشاهده کردند زمانی که افراد ایمن در موقعیت های استرس آور قرار می گیرند، از مکانیسم های مقابله ای رشد یافته استفاده می کنند و در ارتباط با استرس به طور کارآمد برخورد می کنند (مک کین، ۲۰۰۳؛ به نقل از فرهمندپور، ۱۳۸۹). به نظر کولین و رد (۱۹۹۴) افرادی سبک مراقبتشان پایین باشد به دنبال استقلال خیلی زیاد و ترس از روابط نزدیک با دیگران هستند، فردی که شیوه ی مراقبت و دلبستگی امن و بی خطر را تجربه می کند و به دنبال آن است که بتواند آشکارا هیجانان مثبت و منفی خود را ابراز نماید در هنگام درماندگی و اضطراب، در جستجوی حمایت و پشتیبانی از سوی نزدیکان خود باشد و به هنگام نیاز، آرامش و حمایت به آنان هدیه کند. در تبیین رابطه مثبت و معنادار بعد حمایت افراطی با اعتیاد به اینترنت باید گفت که در سبک حمایت افراطی والدین انتظارات و درخواست هایی از فرزندان خود دارند و به رفتار مسئولانه ی بچه ها دلالت دارد ، این والدین استانداردهای زیادی برای کودکان تعیین می کنند. این والدین قوانین را به طور انعطاف ناپذیری تحمیل می کنند از نظر تربیتی خشن و تنبیه گرنند با رفتار بد مقابله می کنند و کودک بد رفتار را تنبیه می کنند. ابراز محبت و صمیمیت آنها نسبت به کودکان در سطح پایین است آنها امیال کودکان را در نظر نمی گیرند و عقایدشان را جویا نمی شوند. کودکان دارای چنین والدینی ثبات روحی و فکری ندارند و خویشتن را بدبخت می پندارند، آنها زود ناراحت می شوند و در برابر فشارهای روانی آسیب پذیرند. این نوع والدین احساس خصمانه شدید در اطفال خودشان به وجود می آورند ولی به آنها اجازه ظاهر ساختن این احساس را نمی دهند. گاه طفل بطوری در محدودیت قرار می گیرد که حتی نمی تواند به طور خودآگاه خصومت را درک کند. والدین متخاصم و محدود کننده حالات عصبی در فرزندانیشان به وجود می آورند. این اطفال در بزرگسالی دارای تمایلات خودکشی بوده، می کوشند خودشان را آزار دهند و در روابط اجتماعی خجول و گوشه گیر هستند. ترکیب عوامل خصومت و محدودیت ایجاد انزجار و نفرت می کند که بخشی از آن به سوی خود فرد معطوف شده و به صورت کشمکش و ناراحتی درونی احساس می گردد که منجر به اعتیاد به اینترنت میشود.

نتیجه گیری

جو عاطفی خانواده، راهبردهای حل مسئله و پیوند والدینی دانش آموزان نقش مهمی در کاهش اعتیاد به اینترنت دانش آموزان ایفا میکند. لذا پرداختن به عوامل خانوادگی مانند جو عاطفی خانواده و پیوند والدینی در کاهش اختلالات اجتماعی و روانی اهمیت خاصی دارد.

تشکر و قدردانی

ینوسیله از کلیه مدارس مقطع متوسطه دوم شهر شیراز و افراد شرکت کننده در پژوهش کمال تشکر و امتنان را دارم.

References

- Akrami, Tahira; Samari, Ali Akbar (1400). Investigating the relationship between emotional maturity, family emotional atmosphere and academic self-efficacy in Mashhad secondary school girls, *Journal of Psychological Studies and Educational Sciences (Nagareh Institute of Higher Education)*, 25 (4): 493-504.
- Amini, Sharara; Azermi, Halle (1402). The relationship between parental bonding and sexual performance with the mediation of interpersonal sensitivity, *New Ideas in Psychology*, 2(3): 12-25.
- Amirinejad, Maryam; Sadeghi, Mansoura Al Sadat (1400). The mediating role of emotional schemas in the relationship between parental bonding and marital intimacy. *Family Research Journal*, 66 (2): 209-241.
- Arbağ, E., Tokat, M., Özöztürk, S. (2023). Emotions, thoughts, and coping strategies of women with infertility problems on changes in treatment during Covid-19 pandemic: A qualitative study *Women's Studies International Forum* 9 May 2023
- Arriandell WA, Hanewald GJFP and Kolk AM. (1989). Cross - national constancy of dimensions of parental rearing style: The Dutch version of the parental bonding instrument (PBI) . *Person In dividual Diff.* 10:949- 956
- Asgari, Parviz, Safarzadeh, Sahar, Ghasemi Mofard, Maryam (2013). The relationship between the emotional atmosphere of the family and religious orientation with the tendency to addiction in the students of the Islamic Azad University of Ahvaz branch, *two scientific-research quarterly of Islamic and psychology studies*, 5 (8): 7-26.
- Babaei Mutlaq, Fatima (1401). The relationship between individual isolation and Internet addiction with the tendency to pornographic behaviors in the era of Corona, *Journal of Interdisciplinary Women's Research*, 2 (4): 75-86.
- Bai Y., Qu, J., Yin, H. (2023). Neural basis underlying the relation between internet addiction tendency and sleep quality: The intrinsic default-mode network connectivity pathways *International Journal of Psychophysiology* 15 November 2023
- Behzadi, Behnaz; Soruqd, Cyrus; Samani, Siamak. (1390). Confirmatory factor analysis on the Persian version of the Parker Parental Bonding Scale. *Psychological Methods and Models*, 2(6): 81-98.
- Gong, Y., Zhou, Y., Wang, Y. (2022). How parental smartphone addiction affects adolescent smartphone addiction: The effect of the parent-child relationship and parental bonding *Journal of Affective Disorders* 6 April 2022
- Hazrat Baghi Fatemeh, Asgari Parviz, Makundi Behnam, Karaei Amin. The structural relationships of problem solving skills and spiritual intelligence with the tendency to become addicted to the Internet considering the mediating role of rumination *Journal of Psychological Sciences*, 21 (114): 1251-1264.
- Heppner .p.p. & Anderson.W.P (1982). The relationship between problem solving self- appraisal and psychological adjustment. *Cognitive Therapy and Rcsarch*.9 (4). 415-427.
- Heppner .P.P. Baum Gardner; A...Larson. L... & Petty; R (1988). The utility of problem solving training that emph assizes self- management principles *Counseling Psychology Quarterly*. 1.129-143.
- Hillburn, J. M. (1964). Effect of adolescence on the serum growth hormone response to hypoglycemia. *J Pediatr*, 77(3), 465- 467.
- Holt.S (2022). Virtual reality, augmented reality and mixed reality: For astronaut mental health; and space tourism, education and outreach *Acta Astronautica* 17 December 2022
- Honestly, Azam. Naderi, Ezzatullah. Shariatmadari, Ali. Saif Naraghi, Maryam (2009) Studying the impact of Internet information literacy education on the development of students' problem solving skills, *A new approach in educational management*, 1 (4): 1-22.
- Jamshidi Burkhani Zahra Beidi Fatemeh (2015). Investigating the relationship between the emotional atmosphere of the family and the amount of use of internet social networks in students, the first national conference of modern researches in psychology, counseling and educational sciences.
- Kadampour, Ezzatullah; Mehdiani, Zaynat; Padrond, Hafez; Amrai, Behzad; Suri, Hossein (2018). Prediction of cyberspace addiction and tendency to risky behaviors based on emotional self-regulation in Tehran high school students, *Journal of Psychological Studies*, 15 (53): 93-108
- Karakozlu, Jalal; Behari, Ruqiya (1400). Investigating the effect of using virtual space in causing violence between couples, *Journal: Strategic Communication Studies*, 1 (5): 106-97.

- Kendler, K. S., Myers, J., & Prescott, C. A. (2000). Parenting and adult mood, anxiety and substance use disorders in female twins: An epidemiological, multi-informant, retrospective study. *Psychological Medicine*, 30, 281-294.
- Khosravi, Zahra. Zahra and Rafati, Maryam. (1377) The role of mood states on the way female students evaluate their own problem-solving ability, *Andisheh and Behavaret Quarterly*, 4 (1): 35-45.
- Kidd, K., Prasad, D., Frey, B. (2022). The relationship between parental bonding and mood, anxiety and related disorders in adulthood: A systematic review and meta-analysis, *Journal of Affective Disorders* 1 April 2022
- Kuti, Farzaneh; Rajabi, Gholamreza and Soudani, Mansour (2006). The relationship of family emotional atmosphere and social support with general health in female students of the first grade of secondary school in Ahvaz, *Scientific Quarterly for Promotion of New Findings in Psychology*, 2 (5): 18-4.
- Messer, E.P., Ammerman, R.T., Teeters, A.R., Bodley, A.L., Howard, J., Van Ginkel, J.B., Putnam, F.W (2018). Treatment of Maternal Depression With In Home Cognitive Behavioral Therapy Augmented by a Parenting Enhancement: A Case Report. *Cognitive and Behavioral Practice*, 25(3), 402-415.
- Molizadeh, Manli (2018). Investigating factors affecting students' tendency to use the Internet (case study: students of Islamic Azad University, North Tehran Branch), *Afaq Journal of Human Sciences*, 29 (1): 1-18.
- Mousavi Shushtri, Mozhgan (1376). Investigating the relationship between the emotional atmosphere of the family and the individual-social adjustment and academic performance of the third grade students of Ahvaz middle school. Master's thesis in general psychology, Islamic Azad University, Ahvaz branch.
- Narimani, Mohammad; Mahmoudi, Nader; Malekshahifar, Masoumeh. (1388). Comparison of emotional intelligence and attachment style in children with and without stuttering. *Research in the field of exceptional children*, 9 (2): 155-162.
- Parker, G., Tupling, H., and Brown, L.B. (1979). A Parental Bonding Instrument, *British Journal of Medical Psychology*, 52, 1-10.
- Parker, G., Tupling, H., and Brown, L.B. (1992). A Parental Bonding Instrument, *British Journal of Medical Psychology*, 52, 1-10.
- Qadir, F. Stewart, R, Khan, M. et al. (2005). The validity of the parental bonding instrument as a measure of maternal bonding among young Pakistani women. *Soc Psychiatr Epidemiol*, 40; 276-282.
- Shafazadeh, Ahmed (2018). Investigating Hirschi's theory in social control from the perspective of the Qur'an (scientific article of the Ministry of Science), *Social and Cultural Strategy*, 8 (4): 41-62.
- Shaygian, Zainab; Aguilar Vefai, Maria; Rasulzadeh Tabatabai, Seyyed Kazem. (1390). Investigating schemas and parental attachment in teenage girls with normal weight, obese or with symptoms of anorexia nervosa. *Research Journal of Shahid Beheshti University of Medical Sciences*, 16 (1): 38-30.
- Young, K. S.. (1996). Internet addiction: Personality traits associated with its development. In 69th annual meeting of the Eastern Psychological Association (pp. 40-50)